

kratkem času pridejo v njegovo oskrbo znamenite ustanove Kalistrove (2000 gold. za uboge vdove, 3000 gold. za uboge sploh) po končanih pravadah med dediči.

Za ubožnico se je nov, potrebam časa primerjen poduk izdelal, in se je tako njena de'avnost za trdno uredila. (Kon. prih.)

### Mnogovrstne novice.

\* Osepnice (koze) na Koroškem v bleiburškem okraju tako grozno razsajajo, da so ondi rekrutbo ustavili.

\* V Bosni blizu Kostanjevice se je naselilo več Tirolcev; kupili so za 900 gold. zemlje, katera bi na Tirolskem stala vsaj 20.000 gold. V časniku „Vaterl.“ razodevajo veliko zadovoljstvo, da so v lepi Bosni se naselili.

\* Amerikanci vvažajo čedalje več svinjetine na Reko, Zadar in druge naše dežele. Celó Magjari so se že ustrašili tega importa.

### Naši dopisi.

Iz Rusije 5. aprila. — 7. (Dalje.) — V ruskem narodu nihilizem nima podlage; narod ne samo da mu ne daje nikake potuhe, ampak mu je objavljen protivnik. Ne more se pa to reči o ruskem časopisju in o tistih ljudéh, ki se navadno „srednji sloj“ imenujejo. En del ruskega časopisja in činovništva se je do kosti navzel zahodno-evropejskega lažiliberizma; njemu je „konstitucija“ prava pravcata mana. Ti liberalci niso sicer očetje nihilizma; al on jim je vendar tako prljubljen, kakor da bi bil njihovo lastno dete; oni ga blažé ter mu dajajo potuho; oni menijo, da, čem hujše bodo nihilisti razsajali, tem bolj se oni približavajo do svojega cilja. Evropejski narodi so jih navadili, da prekucije dajejo narodom „konstitucije“. Zato oni pomagajo nihilistom po svoje razsajati: oni jarostno napadajo vse, kar je sposobno razvijati um in blažiti srce. Njim je trn v peti humanitarna šola in klasična omika, vera v Boga in vsako poštenje; nobena laž jim ni pregrda, nobena zvijača ne pregnjusna, če je le v stanu motiti narod. Z bahanalskim vriskom so se poprijeli tiste beda te besede, katero je to zimo v berlinskem državnem zboru izustil neki norčav nemšk deputat, da „panslavizem je nihilizem“.

Al konservativna in slavjanoljubiva stranka jim ničesa ne ostaja dolžna; posebno zanimivo je čitati, kako „Moskovske Vedomosti“ liberalcem njihovo hinavsko ličino z obraza trgajo. Po mnenji konservativne in slavjanoljubive stranke so hvalevredne in zaželene vse reforme, ki zboljšavajo materialni položaj naroda, in posebno take, ki povzdigujejo njegovo nravnost in krepé značajnost. Prelepo čednost ima narod, ki pozná svojo veljavo in čuti v sebi sposobnost, kakor pokoriti se zakonom svoje očetnjave, tako tudi zakone sam sebi dajati. Al ta čednost ne more biti hči ustave, temuč le njena mati. Prekucija ni čednost! Prekucija je na pr. Avstriji dala ustavo. Imate li v Avstriji resnično ustavo? Stokrat je bilo v Avstriji sami dokazano, da osnove avstrijske ustave niso pravične, ne po številu raznih narodov, ne po interesih, ne po bremenu, ki ga državljeni posamesnih kronovin v prid cele države nosijo. V resnično ustavnih državah se zbira državni zastop po svobodnih volitvah naroda; iz večine zastopa se sestavlja ministerstvo, katero krona potrjuje; zastop po predlogu ministerstva ali pa po lastnem nagibu sestavlja zakone, katere ministerstvo kroni pred-

laga na potrditev. Kako pa je vse to v Avstriji? Da le eno rečem: za tisti glasoviti §. 19. osnovnih zakonov, po katerem je narodna ravnopravnost zagotovljena vsem narodom, se pulite Slovani še zmerom brez vspeha! Vlada si po svojih uradnikih voli tak zastop v deželne in državne zборе, kakoršen se ministerstvu dopada itd. Take „konstitucije“ ruski konservativci in slavjanoljubi nočejo, v vseh drugih zadevah so pa oni bolj napredni in bolj liberalni, kakor pa liberalci.

(Dalje prihodnjič.)

Z Dunaja 19. aprila. — Kako stojimo? Najkrajši odgovor na to je: dobro! Sploh nimam navade, nobene dogodbe presojavati po prvem vtisu na čutje, po strahu ali veselji, ampak hladnokrvno po njeni veljavi in po njenem vplivu na položaj. Tako sem tudi sodil „zmago“ levičarjev z 2 glasovoma pri dispozicijskem fondu. Res je, da je bila ta zmaga levičarjev brca, dana vladi in desnici, toda kake nasledke more imeti taka brca, ako si položaj ogledamo? Taaffe ni še nič učinil, kar bi bilo preseglo meje dane mu naloge, „pomirjenja avstrijskih narodov“. In uže pri prvih poskušnjah, ta cilj po nekaterih osebnih spremembah v vladinih krogih doseči, — mu levičarji kompaktno nasproti stopijo z nezaupnico, katera je bila mogoča se ve da le vsled malomarnosti nekaterih desniških poslancev, — a, ne dá se tajiti, tudi vsled nepazljivosti vladini. — Pri tem položaji pa se ne dá pričakovati, da bi vladi takó in zato dana nezaupnica, slabe nasledke imela za desnico, kajti ta slučaj še le prav potrjuje, da levičarji nočejo porazumljenja, da nočejo močne naše Avstrije. Krona pa in vlada in desnica, ki to hočejo, bodo od zdaj bolj skrbeli, da se tak slučaj ne bode več ponovil, — da levičarji pomirjenju narodov ne bodo mogli več postaviti zaprék. Dozdaj malomarni udje desnice ne bodo več lahkomisljeno izostajali iz zbornice, in tudi vlada ne bode več trpela, da bi njeni lastni organi njenemu visokemu namenu nasprotovali. To je desnica uže pokazala s tem, da so razni njeni klubi osnovali bolj strogo disciplino, da so zdaj do malega vsi njeni udje navzoči. To je pa tudi vlada pokazala s tem, da je svojemu nasprotniku Schwegelu odločno velela: „ako si zoper vlado, ne boš več v vladi“ — in je pokazala tudi s tem, da bolehnega svojega nasprotnika Stremajerja pošlje brž, ko ne za zmerom — v toplice, in vodstvo ministerstva pravosodja prevzame pomirljivi dr. Pražak, — al upamo, da bo pokazala še več takega — po potrebi, posebno tudi pri žurnalistiki. — Danes imajo kranjski poslanci volitev namestnega uda v centralno davkovsko komisijo. Oni nameravajo voliti velečenjenega g. vit. Schneida, ki se bo, ako treba, v svojem poslu hitro podučil in si s svojim uljudnim vedenjem kmalu vedel v komisiji dobiti prijateljev. — Vtis sobotnega govora grofa Riharda Clam-a o šolstvu bil je velikansk; čestitalo mu je celó veliko nasprotnikov; ob enem pošiljam „Novicam“ dotični stenogr. zapisnik. \*)

V Gorici 18. aprila. — Primorski namestnik baron De Pretis je tukaj. Obhodivši Kras in ipavsko dolino je došel v Gorico v četrtek zvečer. V petek je počastil gimnazij, realko, žensko izobraževališče in dotično vadnico; v saboto pa mestno ljudsko šolo in državno deško. Tudi urade pregleduje. V mestu ni bilo nikakih svečanosti, pač pa je bil gosp. baron na kmetih sprejet, kakor se spodobi za namestnika cesarjevega. — Danes je uže prilepljen po oglih prvi volitveni plakat. Imamo namreč ta teden mestne volitve. Borili se boste dve stranki: dosedanja vladajoča magi-

\*) Prejeli; srčna hvala.